

Dinas a Sir Abertawe

Cofnodion Cyfarfod y Panel Perfformiad Craffu - Gwella Gwasanaethau a Chyllid

O bell drwy Microsoft Teams

Dydd Llun, 8 Mawrth 2021 am 10.00 am

Yn Bresennol: Y Cyngorydd C A Holley (Cadeirydd) oedd yn llywyddu

Y Cyngorydd(wyr)

P M Black
L James
J W Jones

Y Cyngorydd(wyr)

P Downing
M H Jones
I E Mann

Y Cyngorydd(wyr)

P R Hood-Williams
P K Jones
B J Rowlands

Swyddog(ion)

Emily-Jayne Davies
Ben Smith

Swyddog Craffu
Prif Swyddog Cyllid / Swyddog Adran 151

Ymddiheuriadau am absenoldeb

Y Cyngorydd(wy): D W W Thomas

1 Datgeliadau o fuddiannau personol a rhagfarnol.

Gwnaeth y Cyngorydd J Jones ac M Jones ddatganiad o fuddiant ynghylch Eitem 7 mewn perthynas ag Ysgol Gynradd Hendrefoilan.

2 Gwahardd pleidleisiau Chwip a Datgan Chwipiau'r Pleidiau

Ni wnaethpwyd unrhyw ddatganiadau

3 Cofnodion y Cyfarfod(ydd) Blaenorol

Ystyriodd y Panel gofnodion o gyfarfodydd blaenorol a chytunwyd bod cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 17 Chwefror 2021 yn gofnod cywir o'r cyfarfod hwnnw.

4 Cwestiynau gan y Cyhoedd

Ni ofynnwyd unrhyw gwestiynau gan aelodau'r cyhoedd.

5 Datganiad Cyllideb Canol Blwyddyn 2020-21

Eitem 5 ac 7 (yn gydamserol)

- Bydd y gofyniad ariannol cyfalaf yn cynyddu cannoedd o filiynau o bunnoedd. Fe'i mesurir fel canran o'r gyllideb refeniw.
- Ym mhob senario, mae swyddogion yn gweld cyllidebau'n codi. Cyllidebau arian parod sy'n debygol o godi yn y sector cyhoeddus. Er y bydd cydadweithio cymhleth.
- Byddai'r Prif Swyddog Cyllid wedi hoffi dechrau benthycu'n allanol eisoes, ond oherwydd cyfyngiadau'r gyfraith a chod ymarfer, ni allwn fenthycu cyn bod angen yr arian arnom.
- Cyfraddau llog cymharol isel ar hyn o bryd.
- Mae perygl y bydd chwyddiant yn cynyddu, yn ogystal â chyfraddau llog yn dilyn hyn; os cyflawnwyd gwaelod y gromlin, byddwn am fenthycu'n allanol yn fuan a'i gadw ar gyfraddau da.
- Esboniodd swyddogion, er bod y rhain yn ddogfennau technegol sych, os yw'r rhain yn anghywir, byddem yn prysur redeg allan o adnoddau o ystyried ymrwymadau ariannu hirdymor i'r cyfalaf.
- Atodiad 4, eitem 6, gwariant cyfalaf y gronfa gyffredinol – gofyniad cyffredinol o £115m erbyn hyn - holodd y panel pam y mae gwahaniaeth mor enfawr yn yr amcangyfrif / alldro gwreiddiol.
- Esboniodd swyddogion fod hyn o ganlyniad uniongyrchol i adeiladu'r Arena, ac wedi'i sbarduno gan y gwariant ar yr ysbyty maes. Mae'n dangos yn anochel faint o wariant cyfalaf sydd ar droed.

6 **Monitro cyllideb Ch3 - Diweddariad pellach gan y Prif Swyddog Cyllid**

Roedd Ben Smith yn bresennol i gyflwyno'r eitem hon i'r panel. Nodwyd y materion canlynol:

- Roedd Cyngor Abertawe'n derbyn cyllid treth y cyngor o £2.6m, a chyllid cynllun gostyngiadau treth y cyngor o £0.7m am y flwyddyn.
- Yn Ch3 cyflwynodd y cyngor hawliad colli incwm i Lywodraeth Cymru, ac mae bellach gennym ateb sy'n ein hysbysu o'r sefyllfa – cadarnhawyd £2.2m o golled incwm ar gyfer Ch3.
- Mae'r cyngor bellach wedi cyflwyno hawliad colli incwm ar gyfer Chwarter 4 – cyflwynwyd pob hawliad arall yn ystod y flwyddyn yn ôl-weithredol, ond mae £5m yn ddangosol ar gyfer Ch4 - rydym yn dal i aros i weld a ddyfernir y swm llawn neu beidio. Mae'n debygol y bydd swm ychwanegol yn cael ei dderbyn ar ben yr hyn a dderbyniwyd eisoes – bydd yr hawliad dangosol hwn wedyn yn setlo'n gynnar ym mis Mai.
- Cyhoeddodd y Gweinidog Llywodraeth Leol a Thai symiau pellach gwerth cyfanswm o £50m a ddyrannwyd ar sail cyfran deg pro-rata – rydym yn rhagweld y byddwn yn derbyn £3.75m.
- Hefyd, cyhoeddwyd estyniad o £42.5m i'r gronfa caledi, gan gynnwys prydau ysgol am ddim hyd at wyliau'r Pasg, efallai bydd ein cyfran tua £3m.
- Yn ogystal, yn gysylltiedig â'r gyllideb gyfalaf, cyhoeddwyd cronfa gyfalaf ysgolion gwerth £50m, y bydd ein cyfran ni rhwng £3.6-£3.7m, y mae angen ei gwario yn ystod y flwyddyn.
- Mae'n debygol y bydd cyfran arall o arian grant busnes – hyd at £15m o bosib, ar gael cyn diwedd y flwyddyn - yn amodol ar gyhoeddiadau'r Prif Weinidog tua

chanol mis Mawrth. Ond caiff yr arian hwn ei neilltuo'n syth i fusnesau, ni fydd mantais i'r cyngor.

- Estyniad o £206m i'r gronfa galedi ar gyfer 6 mis cyntaf y flwyddyn nesaf. Ni fydd y cyngor yn gwybod beth fydd cyfran Abertawe eto – ar sail ceisiadau - ond ceir £15m arall i'w rannu'n deg.
- Bydd canlyniadau Ch4 yn hysbys ar ddechrau mis Mai.
- Roedd y gyllideb yn cynnwys tybiaethau ynghylch cyfanswm y cyllid allanol. Bydd Llywodraeth Cymru'n trafod ei chyllideb ei hun yr wythnos hon.
- Cyhoeddwyd gwyliau rhyddhad ardrethi busnes (amrywiad i gyhoeddiad Lloegr) gan Lywodraeth Cymru.
- Holodd y Panel a yw'r cyngor mewn sefyllfa dda yn ariannol. Esboniodd swyddogion ein bod, yn ystod mis Chwefror, wedi derbyn tridiau o hysbysiadau, gyda phob un ohonynt dros £3m, a bod y cyhoeddiadau parhaus ar gyllid yn gwella'n sefyllfa. Roedd y cyngor hefyd wedi dechrau gyda thanwariant sylfaenol sylweddol, ac eithrio effeithiau sy'n gysylltiedig â COVID, ar ddechrau'r flwyddyn.
- Mae'r cyngor wedi parhau i adennill y rhan fwyaf o'r symiau yn ôl gan Lywodraeth Cymru; mae gweld cyflymder, graddfa ac amlder y cyhoeddiadau wedi gwella'r sefyllfa'n sylweddol.
- Holodd y panel a allwn ddisgwyl tanwariant arall erbyn diwedd y flwyddyn. Ymatebodd swyddogion drwy ddweud er nad yw'n sicr, mae'n debygol y byddai'r cyngor mewn sefyllfa o danwariant pwysig yn y pen draw.
- Yr aelodau fydd yn penderfynu i ble y mae'r arian yn mynd – byddai angen i gronfeydd cyffredinol gynyddu ychydig, efallai bydd y mwyafrif yn cael ei roi i'r cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd. Bu llawer o drafod ynghylch cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd - bydd y Prif Swyddog Cyllid yn parhau i roi'r cyngor bod yn rhaid i unrhyw benderfyniad a wneir roi sylw dyledus i benderfyniadau blaenorol a wnaed a chanlyniadau tymor hwy yn y dyfodol - e.e. ariannu'r benthycia ar raddfa fawr sydd i ddod.
- Mae rhagolygon ar gyfer cyllid y sector cyhoeddus yn debygol o fod yn llwm.
- Trafododd y Panel Atodiad A, T37, gan dynnu £4m allan o gronfeydd wrth gefn sydd wedi'u clustnodi - a ydym yn rhagweld nad oes angen £4m mwyach? Cadarnhawyd hyn gan y swyddogion, roedd y sefyllfa yn Ch3 yn ei gwneud yn ofynnol i dynnu'r arian, ond erbyn hyn rydym yn sicr na fydd angen tynnu'r arian hwn. Mae Llywodraeth Cymru wedi dosbarthu symiau sylweddol i bob un o'r 22 awdurdod. Yn Ch1 cafwyd gorwariant rhagamcanol - digwyddodd hyn yn gyflym. Mae'n debygol y bydd Ch4 yn ein rhoi mewn sefyllfa o danwariant. Ni allwn ddyfalu'r swm, er rydym yn sicr y bydd yn swm sylweddol iawn.
- Trafododd y Panel grynoded o'r Gyllideb Refeniw – cronfa wrth gefn o £5.9m nad yw'n cael ei defnyddio ar hyn o bryd – o ystyried lefelau ariannu, pam nad ydym yn tynnu arian allan o'r gronfa hon? Cadarnhaodd swyddogion yr ysgrifennwyd yr adroddiad hwn yn ystod Ch3 a bod y darlun hwn bellach wedi newid. Yn wir, efallai na fydd angen y cyfan oherwydd y symiau sylweddol a gyhoeddwyd, yr ydym yn aros amdanynt o hyd.
- Taliadau Ariannu – nodwyd gostyngiad o £36m i £28m. Holodd y Panel a yw hyn o ganlyniad i Ddarparu Lleiafswm Refeniw (DLIR). Gyda'r benthycia ychwanegol hwn dros y blynnyddoedd nesaf, a fyddwn yn y pen draw yn cael taliadau ariannu cyfalaf o oddeutu £40m?

- Esboniodd swyddogion ei bod yn anodd gwybod beth fydd yr union ffigur. Roedd y CATC a roddwyd i'r cyngor yn nodi miliynau o bunnoedd o gostau ychwanegol ar gyfer cyllid cyfalaf, pan gytunodd y cyngor i fenthycu £180m yn ychwanegol (benthycwyd £90m hyd yma); mae'r DLIR yn fuddiol ar hyn o bryd, ond bydd costau DLIR uwch yn y tymor hwy.
- Canlyniad 50 mlynedd – y dybiaeth orau ar y pryd - cyngor y swyddogion yw bod llawer o'r arbedion yn dymherus, nid ydym wedi benthycu'r swm llawn eto, ar ryw adeg bydd y DLIR yn gwrthdroi.
- Tybiaethau ynghylch beth fydd o fudd i'r cyngor dros y 7 mlynedd nesaf o ran y Fargen Ddinesig. Ar ôl Blwyddyn 7 bydd baich pellach ar yr ariannu cyfalaf. Roedd temtasiwn i dynnu arian o'r gronfa cyfartalu cyfalaf, fodd bynnag mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn mynnu bod digon o gyllid i ariannu cylch bywyd.
- Cronfa Cyfartalu Cyfalaf – mae'r panel yn nodi bod symiau mawr yn mynd i mewn, a fydd hyn yn parhau? Cyngor swyddogion yw, os oes tanwariant dros dro ar ariannu cyfalaf, y dylid ei ychwanegu at y CCC. Rhagwelwyd y byddem yn cyrraedd y brig benthycu yn 2025/26, a gallai newidiadau i gyllid y fargen ddinesig ymestyn hynny i 2028-29. Ni allwn fod yn gwbl sicr.
- Ymrwymiad i ariannu cronfeydd isadeiledd TGCh ysgolion yn llawn yng nghynigion y gyllideb, ariennir y cyfan drwy'r Gronfa Cyfartalu Cyfalaf.

Cam gweithredu - angen gwybodaeth fanylach am y cynnydd disgwylidiedig mewn ad-daliadau oherwydd y cynnydd yn y gofynion benthycu.

7 **Datganiad Strategaeth Rheoli'r Trysorlys**

8 **Llythyr**

9 **Cynllun Gwaith 2020-21**

Daeth y cyfarfod i ben am 11.06 am

To:
Cllr Rob Stewart
Cabinet Member for Economy,
Finance and Strategy

Please ask for:
Gofynnwch am:

Direct Line:
Llinell Uniongyrochol:

e-Mail
e-Bost:

Date
Dyddiad:

Overview & Scrutiny

01792 636292

scrutiny@swansea.gov.uk

23rd March 2021

BY EMAIL

Summary: This is a letter from the Service Improvement and Finance Scrutiny Performance Panel to the Cabinet Member for Economy, Finance and Strategy. The letter concerns the meeting held on 8th March 2021 and the Q3 Budget Monitoring report 2020-21, the Mid-Year Budget Statement 2020-21 and the Treasury Management Strategy Statement.

Dear Councillor Stewart,

On the 8th March, the Panel met to discuss the Q3 Budget Monitoring report 2020-21, the Mid-Year Budget Statement 2020-21 and the Treasury Management Strategy Statement. The Panel wish to thank Ben Smith, Section 151 Officer / Chief Finance Officer, for his attendance and contributions. We are writing to you to reflect on what we learnt from the discussion and to share the views of the Panel.

Q3 Budget Monitoring report 2020-21

We heard that in Q3 the Council submitted a loss of income claim to Welsh Government, the position regarding which has now been confirmed as £2.2M. We understand that officers have now submitted the Q4 loss of income claim, although the final awarded amount remains to be confirmed.

We heard that the Local Government and Housing Minister announced further sums totalling £50M allocated on a pro-rata fair share basis; officers anticipate Swansea Council's share will be in the region of £3.75M. Officers explained it had also been announced that a £42.5M extension to the hardship fund will be available, including free school meals until the Easter holidays; Swansea's share is likely to be approximately £3M.

OVERVIEW & SCRUTINY / TROSOLWG A CHRAFFU

SWANSEA COUNCIL / CYNGOR ABERTAWE

GUILDHALL, SWANSEA, SA1 4PE / NEUADD Y DDINAS, ABERTAWE, SA1 4PE

www.swansea.gov.uk / www.abertawe.gov.uk

I dderbyn yr wybodaeth hon mewn fformat arall neu yn Gymraeg, cysylltwch â'r person uchod
To receive this information in alternative format, or in Welsh please contact the above

We heard that there is likely to be a further tranche of business grant money, possibly up to £15M before year end, although this is subject to First Minister announcements around mid-March. Officers explained this money will come in to the Council and then straight out to businesses.

We also heard that there will be a £206M extension of the hardship fund for the first six months of next year. Officers do not know what Swansea Council's share will be yet, however based on the fair share calculations it could be another £15m or thereabouts.

We queried whether the Council is in a good position financially. Officers explained that during February we received three days of notifications, each of over £3M and the continued announcements on funding improves our position. Officers clarified that the Council also started with a significant underlying underspend position, excluding Covid-related impacts, at the beginning of the year.

We heard that the Council has continued to receive the majority of sums back from Welsh Government; officers explained that seeing the pace, scale and frequency of announcements has improved the financial position significantly. We queried whether to expect another underspend position by the end of this year. Officers responded that whilst not certain, it would be probable to end up with a material underspend position.

Officers clarified that, in regards to where monies should be allocated, the decision is for members – general reserves would need to go up slightly, and the majority of funds may go to earmarked reserves. The Chief Finance Officer will continue to give the advice that any decision taken must have due regard to previous decisions taken and the future longer term consequences.

We discussed Appendix A, P37, regarding taking £4M out of ear marked reserves and whether we anticipate that £4m is no longer required. Officers confirmed yes, that the position at Q3 required that draw, however were now certain this anticipated draw would not be needed. We heard that Welsh Government have distributed substantial sums to all twenty two authorities and, although officers would not speculate on an amount, Q4 will likely be a very material sum.

We discussed the Revenue Budget summary and the contingency fund of £5.9M, querying why the Council is not taking money out of this fund. Officers confirmed that this report was written in Q3 and this picture has now changed. Officers confirmed that this may indeed not all be needed as a result of the substantial amounts announced that are due.

We heard that assumptions have been made over what will benefit the Council over the next seven years regarding the City Deal funds. After Year 7, a further burden is added to capital financing. Officers commented that it is tempting for Council to draw from the capital equalisation reserve, however, the Well-being of Future Generations Act requires sufficient cover to fund over the life cycle of the project.

We queried the Capital Equalisation Reserve (CER), noting large sums going in, and questioned if this would continue. Officers explained that, if there is a temporal underspend on capital financing, it is advisable to add it into the CER.

Mid-Year Budget Statement 2020-21 and the Treasury Management Strategy Statement. We discussed these items concurrently.

We heard that Capital financial requirements will go up by hundreds of millions of pounds, measured as a percentage of the revenue budget. Officers explained that, in every scenario, they see budgets going up, although subject to complex interplays.

We heard that the Chief Finance Officer would have liked to have externalised borrowing already but, as restricted by law and the code of practice, cannot borrow in advance of need.

Officers explained that there are currently relatively low interest rates, which are favourable. We heard that there is a risk inflation will go up, and subsequently interest rates will also rise; officers explained that the Council would ideally externalise borrowing soon and to lock in at good rates.

We heard that, whilst these are dry technical documents, if these documents are incorrect the Council would rapidly run out of resource cover given long term funding commitments to capital.

We queried Appendix 4, Item 6, the general fund capital expenditure – there is now a £115M general requirement. We questioned why there is such a huge difference in original estimate / outturn. Officers explained that this is due to a direct consequence of building the Arena, fuelled by the field hospital expenditure. The Chief Finance Officer commented that this demonstrates the sheer amount of capital spend that is underway.

Your Response

We hope you find this letter useful and informative. We would welcome your comments on any of the issues raised but would ask for a response to the following by 14th April 2021:

- 1) Please provide more detailed information about the expected increase in repayments (relating to the general fund capital expenditure) due to the increase in the borrowing requirements.

Yours sincerely,

Councillor Chris Holley

Convener, Service Improvement and Finance Scrutiny Performance Panel

✉ cllr.chris.holley@swansea.gov.uk